

טבעי, ואילו הזב מייצג את הטומאה והרוע שאינם קיימים באדם מדרך הטבע, אלא ניתוספו בו על-ידי החטא.

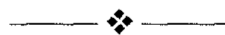
אלא שטומאה זו, שניתוספה באדם על-ידי החטא – מתחלקת אף היא לשני סוגים: (א) רוע כללי, שניתוסף בכל בני האדם על-ידי חטא עץ הדעת⁶⁹; (ב) רוע שהאדם מוסיף בעצמו על-ידי חטאיו שלו.

וזוהי משמעות ההשוואה בין "זב בעל ראייה אחת" ל"בעל קרי":

כתוצאה מחטא עץ הדעת ומהטומאה שהחדיר באדם, ישנם מצבים שבהם נטפלים לנפשו של האדם עניינים שליליים, ואין בכוחו להימנע מהם לחלוטין; אלא שכל עוד מדובר במקרים נדירים המתרחשים שלא מרצונו של האדם – הוא נחשב ל"זב בעל ראייה אחת" בלבד.

ועל כך מלמדנו הכתוב, שדינו של "זב בעל ראייה אחת" הוא כדין "בעל קרי": מאחר שמדובר בטומאה שנטפלה אל האדם שלא מרצונו, כתוצאה מחטא עץ הדעת ולא כתוצאה ממעשיו הרעים שלו עצמו – נחשב הדבר כאילו היתה זו טומאה הקיימת באדם באופן טבעי ("בעל קרי"), שהיא טומאה קלה ("טומאת ערב"), ולא טומאה חמורה כטומאתו של זב ממש.

(לקוטי שיחות חל"ז ע' 42 ואילך)

יט

זאת תורת הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע לטמאה
בה. והדדה בנדתה והזב את זובו לזכר ולנקבה ולאיש
אשר ישכב עם טמאה (טו, לב-לג)

"זאת תורת הזב – בעל ראייה אחת; ומהו תורתו? – 'ואשר תצא ממנו

69. כדברי חז"ל – שבת קמו, א. [חז"ל אומרים שם ש"ישראל שעמדו על הר סיני פסקה זוהמתן" – אבל לאחר מכן, על ידי חטא העגל חזרה "זוהמא" זו במדה מסויימת (זהר ח"א נב, ב. קכו, ב. ח"ב קצג, ב)].

שכבת זרע', הרי הוא כבעל קרי, טמא טומאת ערב. והזב את זובו – בעל שתי ראיות ובעל שלש ראיות, שתורתן מפורשת למעלה" (רש"י)

יש לתמוה: מה ראה רש"י לפרש שהמלים "זאת תורת הזב" מתייחסות לסוג חדש של זב שלא נזכר עד עתה ("זב בעל ראייה אחת") – ולא כמשמעותם הפשוטה של הדברים, שהכוונה היא לדיני הזב שכבר למדנו קודם לכן?⁷⁰

ויש לבאר בדרך הפשט:

מאחר שפסוקים אלו באים כדי לסכם את הפרשה – מסתבר שהפרטים השונים מופיעים בהם לפי סדר הגיוני, כלומר: מן הקל ביותר אל החמור ביותר.

אין מקום לפרש, איפוא, שהכוונה במלים "זאת תורת הזב" היא לזב רגיל ("בעל שתי ראיות" או "בעל שלוש ראיות") – שהרי דינו של זב כזה חמור יותר מדינו של "בעל קרי" ("אשר תצא ממנו שכבת זרע"), המופיע בכתוב לאחר-מכן.

ולכן הוכרח רש"י לפרש שהכוונה היא ל"זב בעל ראייה אחת", והתורה באה לחדש כאן שדינו זהה ל"בעל קרי"; וכך נשמר סדר הכתובים – מן הקל אל החמור:

(א) "הזב ואשר תצא ממנו שכבת זרע" – שטומאתם קלה, "טומאת ערב" בלבד;

(ב) "והדווה בניתה" – שטומאתה חמורה ("טומאת שבעה"), אבל אינה צריכה לספור "שבעה נקיים";

70. המפרשים (ראה רא"ם, ספר זכרון ובאר יצחק כאן) כתבו, שמאחר שבפסוק הבא נאמר במפורש "והזב את זובו", לא ניתן לפרש שגם המלים "זאת תורת הזב" מתייחסות לאותו זב, ולכן הוכרח רש"י לפרש שהכוונה היא ל"זב בעל ראייה אחת". אבל אין די בהסבר זה, שהרי ניתן היה לפרש שאחד משני הפסוקים מתייחס ל"זב בעל שתי ראיות", והשני – ל"זב בעל שלוש ראיות" (שדיניהם שונים, כמבואר בפרש"י לעיל פסוק ג).

ג) "והזב את זובו לזכר ולנקבה" – שלא זו בלבד שהם טמאים
"טומאת שבעה", אלא שעליהם גם לספור "שבעה נקיים";

ד) "ולאיש אשר ישכב עם טמאה" – שנוסף על הטומאה שחלה עליו
יש בכך גם איסור כרת.

(לקוטי שיחות חכ"ב ע' 81 ואילך)

